

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خداوند رحمتگر مهربان

حم ﴿۱﴾

فولادوند: حاء میم

مکارم: حم.

تَتْرِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿۲﴾

فولادوند: فرو فرستادن این کتاب از جانب خدای ارجمند داناست

مکارم: این کتابی است که از سوی خداوند قادر و دانا نازل شده است.

غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿۳﴾

فولادوند: [که] گناه‌بخش و توبه‌پذیر [و] سخت‌کیفر [و] فراخ‌نعمت است خدایی جز او نیست بازگشت به سوی اوست

مکارم: خداوندی که آمرزنده گناه، و پذیرنده توبه و شدید العقاب، و صاحب نعمت فراوان است، هیچ معبودی جز او نیست، و

بازگشت (همه شما) به سوی او است.

مَا يُجَادِلُ فِي آيَاتِ اللَّهِ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا يَعْرُوكَ تَقْلُبُهُمْ فِي الْبِلَادِ ﴿۴﴾

فولادوند: جز آنهایی که کفر ورزیدند [کسی] در آیات خدا ستیزه نمی‌کند پس رفت و آمدشان در شهرها تو را دستخوش فریب

نگرداند

مکارم: تنها کسانی در آیات ما مجادله می‌کنند که (از روی عناد) کافر شده‌اند، مبدا قدرت نمائی آنها تو را بفریب!

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْأَحْزَابُ مِنْ بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ وَجَادَلُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ فَأَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿۵﴾

فولادوند: پیش از اینان قوم نوح و بعد از آنان دسته‌های مخالف [دیگر] به تکذیب پرداختند و هر امتی آهنگ فرستاده خود را کردند

تا او را بگیرند و به [وسیله] باطل جدال نمودند تا حقیقت را با آن پایمال کنند پس آنان را فرو گرفتم آیا چگونه بود کیفر من

مکارم: پیش از آنها قوم نوح و اقوامی که بعد از آنها آمدند (پیامبرانشان را) تکذیب کردند، و هر امتی توطئه‌ای چید که پیامبرش را

بگیرد (و آزار دهد) و برای محو حق به مجادله باطل دست زدند، اما من آنها را گرفتم (و سخت مجازات کردم) ببین عذاب الهی

چگونه بود؟!

وَكَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ﴿۶﴾

فولادوند: و بدین سان فرمان پروردگارت در باره کسانی که کفر ورزیده بودند به حقیقت پیوست که ایشان همدمان آتش خواهند

مکارم: اینگونه فرمان پروردگارت در مورد کسانی که کافر شدند مسلم شده که آنها همه اهل دوزخند.

الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٧﴾

فولادوند: کسانی که عرش [خدا] را حمل می‌کنند و آنها که پیرامون آنها به سپاس پروردگارشان تسبیح می‌گویند و به او ایمان دارند و برای کسانی که گرویده‌اند طلب آمرزش می‌کنند پروردگارا رحمت و دانش [تو بر] هر چیز احاطه دارد کسانی را که توبه کرده و راه تو را دنبال کرده‌اند ببخش و آنها را از عذاب آتش نگاه دار

مکارم: فرشتگانی که حاملان عرشند و آنها که گرداگرد آن (طواف می‌کنند) تسبیح و حمد خدا می‌گویند و به او ایمان دارند و برای مؤمنان استغفار می‌نمایند.

رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٨﴾

فولادوند: پروردگارا آنان را در باغهای جاوید که وعده‌شان داده‌ای با هر که از پدران و همسران و فرزندانشان که به صلاح آمده‌اند داخل کن زیرا تو خود ارحمند و حکیمی

مکارم: (عرضه می‌دارند) پروردگارا! آنها را در باغهای جاویدان بهشت که به آنها وعده فرموده‌ای وارد کن، همچنین صالحان از پدران و همسران و فرزندان آنها را که تو توانا و حکیمی.

وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٩﴾

فولادوند: و آنان را از بدیها نگاه دار و هر که را در آن روز از بدیها حفظ کنی البته رحمتش کرده‌ای و این همان کامیابی بزرگ است **مکارم:** و آنها را از بدیها نگاهدار، و هر کس را در آن روز از بدیها نگاهداری مشمول رحمت ساخته‌ای و این است رستگاری بزرگ.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنَادُونَ لِمَقْتِ اللَّهِ أَكْبَرُ مِنْ مَقْتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ إِلَى الْإِيمَانِ فَتَكْفُرُونَ ﴿١٠﴾

فولادوند: کسانی که کافر بوده‌اند مورد ندا قرار می‌گیرند که قطعاً دشمنی خدا از دشمنی شما نسبت به همدیگر سخت‌تر است آنگاه که به سوی ایمان فرا خوانده می‌شدید و انکار می‌ورزیدید

مکارم: کسانی را که کافر شدند روز قیامت صدا می‌زنند که عداوت و خشم پروردگار نسبت به شما از عداوت و خشم خودتان نسبت به خودتان بیشتر است، چرا که دعوت به سوی ایمان می‌شدید ولی انکار می‌کردید.

قَالُوا رَبَّنَا أَمَتْنَا اثْنَتَيْنِ وَأَحْيَيْتَنَا اثْنَتَيْنِ فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَى خُرُوجٍ مِنْ سَبِيلٍ ﴿١١﴾

فولادوند: می‌گویند پروردگارا دو بار ما را به مرگ رسانیدی و دو بار ما را زنده گردانیدی به گناهانمان اعتراف کردیم پس آیا راه

مکارم: آنها می‌گویند: پروردگارا! ما را دو بار میراندی و دو بار زنده کردی، اکنون به گناهان خود معترفیم، آیا راهی برای خارج شدن (از دوزخ) وجود دارد؟!

ذَلِكُمْ بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللَّهُ وَحْدَهُ كَفَرْتُمْ وَإِنْ يُشْرَكَ بِهِ تُؤْمِنُوا فَالْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ الْكَبِيرِ ﴿١٢﴾

فولادوند: این [کیفر] از آن روی برای شماست که چون خدا به تنهایی خوانده می‌شد کفر می‌ورزیدید و چون به او شریک آورده می‌شد آن را باور می‌کردید پس [امروز] فرمان از آن خدای والای بزرگ است

مکارم: این بخاطر آن است که وقتی خداوند به یگانگی خوانده می‌شد انکار می‌کردید، و اگر کسانی برای او شریک قائل می‌شدند ایمان می‌آوردید، هم اکنون دآوری مخصوص خداوند بلند مرتبه و بزرگ است (و شما را به حکمت خود کیفر می‌دهد).

هُوَ الَّذِي يُرِيكُم آيَاتِهِ وَيُنزِلُ لَكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ رِزْقًا وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَنْ يُنِيبُ ﴿١٣﴾

فولادوند: اوست آن کس که نشانه‌های خود را به شما می‌نماید و برای شما از آسمان روزی می‌فرستد و جز آن کس که توبه‌کار است [کسی] پند نمی‌گیرد

مکارم: او کسی است که آیات خود را به شما نشان می‌دهد، و از آسمان برای شما روزی با ارزشی می‌فرستد، تنها کسانی متذکر این حقایق می‌شوند که به سوی خدا باز گردند.

فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿١٤﴾

فولادوند: پس خدا را پاکدلانه فرا خوانید هر چند ناپاواران را ناخوش افتد

مکارم: (تنها) خدا را بخوانید و دین خود را برای او خالص کنید، هر چند کافران ناخشنود باشند.

رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ لِيُنذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ﴿١٥﴾

فولادوند: بالا برنده درجات خداوند عرش به هر کس از بندگانش که خواهد آن روح [=فرشته] را به فرمان خویش می‌فرستد تا [مردم را] از روز ملاقات [با خدا] بترساند

مکارم: او درجات بندگان صالح را بالا می‌برد، او صاحب عرش است، روح را به فرمانش بر هر کس از بندگانش که خواهد القاء می‌کند، تا مردم را از روز ملاقات بیم دهد.

يَوْمَ هُمْ بَارِزُونَ لَا يَخْفَىٰ عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ لِّمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿١٦﴾

فولادوند: آن روز که آنان ظاهر گردند چیزی از آنها بر خدا پوشیده نمی‌ماند امروز فرمانروایی از آن کیست از آن خداوند یکتای قهار است

مکارم: روز تلافی روزی است که همه آنها آشکار می‌شوند و چیزی از آنها بر خدا مخفی نخواهد ماند، حکومت امروز برای

کیست؟! برای خداوند یکتای قهار است.

الْيَوْمَ تُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٧﴾

فولادوند: امروز هر کسی به [موجب] آنچه انجام داده جزا داده می‌شود، هیچ ظلمی امروز وجود ندارد، خداوند سریع الحساب است.

مکارم: امروز هر کس در برابر کاری که انجام داده جزا داده می‌شود، هیچ ظلمی امروز وجود ندارد، خداوند سریع الحساب است.

وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْآزِفَةِ إِذِ الْقُلُوبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ كَاطْمِينٍ مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ يُطَاعُ ﴿١٨﴾

فولادوند: و آنها را از آن روز قریب [الوقوع] بترسان آنگاه که جانها به گلوگاه می‌رسد در حالی که اندوه خود را فرو می‌خورند برای

ستمگران نه یاری است و نه شفاعتگری که مورد اطاعت باشد

مکارم: آنها را از روز نزدیک بترسان، روزی که از شدت وحشت دلها به گلوگاه می‌رسد، و تمامی وجود آنها مملو از اندوه می‌گردد،

برای ستمکاران دوستی وجود ندارد و نه شفاعت کننده‌ای که شفاعتش پذیرفته شود.

يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ ﴿١٩﴾

فولادوند: [خدا] نگاههای دزدانه و آنچه را که دلها نهان می‌دارند می‌داند

مکارم: او چشمهائی را که به خیانت گردش می‌کند می‌داند، و از آنچه در سینه‌ها پنهان است با خبر است.

وَاللَّهُ يَقْضِي بِالْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَقْضُونَ بِشَيْءٍ إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿٢٠﴾

فولادوند: و خداست که به حق داوری می‌کند و کسانی را که در برابر او می‌خوانند [عاجزند و] به چیزی داوری نمی‌کنند در

حقیقت خداست که خود شنوای بیناست

مکارم: خداوند به حق داوری می‌کند، و معبودهائی را که غیر از او می‌خوانند هیچگونه داوری ندارند، خداوند شنوا و بینا است.

أَوْ لَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً
وَأَثَارًا فِي الْأَرْضِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ ﴿٢١﴾

فولادوند: آیا در زمین نگردیده‌اند تا ببینند فرجام کسانی که پیش از آنها [زیسته] اند چگونه بوده است آنها از ایشان نیرومندتر

[بوده] و آثار [پایدارتری] در روی زمین [از خود باقی گذاشتند] با این همه خدا آنان را به کیفر گناهانشان گرفتار کرد و در برابر خدا

حمایتگری نداشتند

مکارم: آیا آنها روی زمین سیر نکردند تا ببینند عاقبت کسانی که پیش از آنان بودند چگونه بود؟ آنها از نظر قدرت و ایجاد آثار مهمی

در زمین از اینها برتر بودند، ولی خداوند آنها را به گناهانشان گرفت، و در برابر عذاب او مدافعی نداشتند.

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ إِنَّهُ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢٢﴾

فولادوند: این [کیفر] از آن روی بود که پیامبرانشان دلایل آشکار برایشان می‌آوردند ولی [آنها] انکار می‌کردند پس خدا [گریان]

آنها را گرفت زیرا او نیرومند سخت‌کیفر است

مکارم: این بخاطر آن بود که فرستادگان آنان پیوسته با دلائل روشن به سراغشان می‌آمدند ولی آنها همه را انکار می‌کردند، لذا خداوند آنها را گرفت (و کیفر داد) که او قوی و شدیدالعقاب است.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٢٣﴾

فولادوند: و به یقین موسی را با آیات خود و حجتی آشکار فرستادیم

مکارم: ما موسی را با آیات خود و دلیل روشن فرستادیم.

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَقَارُونَ فَقَالُوا سَاحِرٌ كَذَّابٌ ﴿٢٤﴾

فولادوند: به سوی فرعون و هامان و قارون [اما آنان] گفتند افسونگری شیاد است

مکارم: به سوی فرعون و هامان و قارون، ولی آنها گفتند او ساحر بسیار دروغگوی است.

فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا اقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ وَاسْتَحْيُوا نِسَاءَهُمْ وَمَا كَيْدُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿٢٥﴾

فولادوند: پس وقتی حقیقت را از جانب ما برای آنان آورد گفتند پسران کسانی را که با او ایمان آورده‌اند بکشید و زنانشان را زنده بگذارید و [لی] نیرنگ کافران جز در گمراهی نیست

مکارم: هنگامی که حق از سوی ما برای آنها آمد گفتند: پسران کسانی را که با موسی ایمان آورده‌اند به قتل برسانید، و زنانشان را (برای اسارت و خدمت) زنده بگذارید، اما نقشه کافران جزء در گمراهی نیست (و نقش بر آب می‌شود).

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَىٰ وَلْيَدْعُ رَبَّهُ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ ﴿٢٦﴾

فولادوند: و فرعون گفت مرا بگذارید موسی را بکشم تا پروردگارش را بخواند من می‌ترسم آیین شما را تغییر دهد یا در این سرزمین فساد کند

مکارم: و فرعون گفت: بگذارید من موسی را بکشم و او پروردگارش را بخواند (تا نجاتش دهد)! من از این می‌ترسم که آیین شما را دگرگون سازد و یا در این زمین فساد بر پا کند!

وَقَالَ مُوسَىٰ إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٢٧﴾

فولادوند: و موسی گفت من از هر متکبری که به روز حساب عقیده ندارد به پروردگار خود و پروردگار شما پناه برده‌ام

مکارم: موسی گفت: من به پروردگارم و پروردگار شما پناه می‌برم و از هر متکبری که به روز حساب ایمان نمی‌آورد.

وَقَالَ رَجُلٌ مُّؤْمِنٌ مِّنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ إِيمَانَهُ أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْ وَإِنْ يَكُ كَاذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ وَإِنْ يَكُ صَادِقًا يُصِيبْكُمْ بَعْضُ الَّذِي يَعِدُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ ﴿٢٨﴾

فولادوند: و مردی مؤمن از خاندان فرعون که ایمان خود را نهان می‌داشت گفت آیا مردی را می‌کشید که می‌گوید پروردگار من خداست و مسلما برای شما از جانب پروردگارتان دلایل آشکاری آورده و اگر دروغگو باشد دروغش به زبان اوست و اگر راستگو باشد برخی از آنچه به شما وعده می‌دهد به شما خواهد رسید چرا که خدا کسی را که افراطکار دروغزن باشد هدایت نمی‌کند

مکارم: مرد مومنی از آل فرعون که ایمان خود را پنهان می‌داشت گفت، آیا می‌خواهید کسی را به قتل برسانید بخاطر اینکه می‌گوید پروردگار من الله است در حالی که دلائل روشنی از سوی پروردگارتان آورده، اگر دروغگو باشد دروغش دامن خود او را خواهد گرفت، و اگر راستگو باشد (لااقل) بعضی از عذابهائی را که وعده می‌دهد به شما خواهد رسید، خداوند کسی را که اسرافکار و بسیار دروغگو است هدایت نمی‌کند.

يَا قَوْمِ لَكُمْ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ظَاهِرِينَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنْ بَأْسِ اللَّهِ إِنْ جَاءَنَا قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَىٰ وَمَا أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٢٩﴾

فولادوند: ای قوم من امروز فرمانروایی از آن شماست [و] در این سرزمین مسلطید [ولی] چه کسی ما را از بلای خدا اگر به ما برسد حمایت خواهد کرد فرعون گفت جز آنچه می‌بینم به شما نمی‌نمایم و شما را جز به راه راست راهبر نیستیم

مکارم: ای قوم من! امروز حکومت از آن شماست، و در این سرزمین پیروزید، اگر عذاب الهی به سراغ ما آید، چه کسی ما را یاری خواهد کرد؟! فرعون گفت: من جز آنچه را معتقدم به شما ارائه نمی‌دهم، و شما را جز به طریق حق و پیروزی دعوت نمی‌کنم (دستور همان قتل موسی است).

وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يَا قَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ مِثْلَ يَوْمِ الْأَحْزَابِ ﴿٣٠﴾

فولادوند: و کسی که ایمان آورده بود گفت ای قوم من من از [روزی] مثل روز دسته‌ها [ی مخالف خدا] بر شما می‌ترسم

مکارم: آن مرد با ایمان گفت: ای قوم من، من بر شما از روزی همانند روز (عذاب) اقوام پیشین خائفم!

مِثْلَ دَابِ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِلْعِبَادِ ﴿٣١﴾

فولادوند: [از سرنوشتی] نظیر سرنوشت قوم نوح و عاد و ثمود و کسانی که پس از آنها [آمدند] و [گرنه] خدا بر بندگان [خود] ستم نمی‌خواهد

مکارم: از عادتی همچون عادت قوم نوح و عاد و ثمود و کسانی که بعد از آنها بودند (از شرك و كفر و طغیان) می‌ترسم و خداوند ظلم و ستمی بر بندگان نمی‌خواهد.

وَيَا قَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ ﴿٣٢﴾

فولادوند: و ای قوم من من بر شما از روزی که مردم یکدیگر را [به یاری هم] ندا درمی‌دهند بیم دارم

مکارم: ای قوم! من بر شما از روزی که مردم یکدیگر را صدا می‌زنند (و از هم یاری می‌طلبند و صدایشان به جانی نمی‌رسد)

بیمناکم!

يَوْمَ تُؤَلَوْنَ مَدْبِرِينَ مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٣﴾

فولادوند: روزی که پشت‌کنان [به عنف] باز می‌گردید برای شما در برابر خدا هیچ حمایتگری نیست و هر که را خدا گمراه کند او را

راهبری نیست

مکارم: همان روز که روی می‌گردانید و فرار می‌کنید، اما هیچ پناهگاهی در برابر خداوند برای شما وجود ندارد، و هر کس را

خداوند (بخاطر اعمالش گمراه سازد، هدایت‌کننده‌ای برای او نیست.

وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا زِلْتُمْ فِي شَكٍّ مِمَّا جَاءَكُمْ بِهِ حَتَّى إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُرْتَابٌ ﴿٣٤﴾

فولادوند: و به یقین یوسف پیش از این دلایل آشکار برای شما آورد و از آنچه برای شما آورد همواره در تردید بودید تا وقتی که از

دنیا رفت گفتید خدا بعد از او هرگز فرستاده‌ای را بر نخواهد انگیخت این گونه خدا هر که را افراطگر شکاک است بی راه می‌گذارد

مکارم: پیش از این یوسف با دلائل روشن به سراغ شما آمد، ولی شما همچنان در آنچه او آورده بود تردید داشتید، تا زمانی که از

دنیا رفت، گفتید: هرگز خداوند بعد از او رسولی مبعوث نخواهد کرد، اینگونه خداوند هر اسرافکار تردید‌کننده‌ای را گمراه می‌سازد.

الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَاهُمْ كَبِيرٌ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ آمَنُوا كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى كُلِّ قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ﴿٣٥﴾

فولادوند: کسانی که در باره آیات خدا بدون حجتی که برای آنان آمده باشد مجادله می‌کنند [این ستیزه] در نزد خدا و نزد کسانی

که ایمان آورده‌اند [مايه] عداوت بزرگی است این گونه خدا بر دل هر متکبر و زورگویی مهر می‌نهد

مکارم: همانها که در آیات الهی بیآنکه برای آنها آمده باشد به مجادله برمی‌خیزند، کاری که خشم عظیمی نزد خداوند و نزد

کسانی که ایمان آورده‌اند بار می‌آورد، اینگونه خداوند بر قلب هر متکبر جباری مهر می‌نهد.

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا هَامَانَ ابْنِ لِي صَرِّحًا لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ ﴿٣٦﴾

فولادوند: و فرعون گفت ای هامان برای من کوشکی بلند بساز شاید من به آن راهها برسم

مکارم: فرعون گفت: ای هامان! برای من بنای مرتفعی بساز شاید به وسائلی رسم.

أَسْبَابَ السَّمَاوَاتِ فَأَطَّلَعَ إِلَى إِلِهِ مُوسَى وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ كَاذِبًا وَكَذَلِكَ زَيْنَ لِفِرْعَوْنَ سُوءُ عَمَلِهِ وَصُدَّ عَنِ

السَّبِيلِ وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِي تَبَابٍ ﴿٣٧﴾

فولادوند: راههای [دستیابی به] آسمانها تا از خدای موسی اطلاع حاصل کنم و من او را سخت دروغپرداز می‌پندارم و این گونه برای فرعون زشتی کارش آراسته شد و از راه [راست] بازماند و نیرنگ فرعون جز به تباهی نینجامد

مکارم: وسائل (صعود به) آسمانها، تا از خدای موسی آگاه شوم، هر چند گمان می‌کنم او دروغگو باشد، اینچنین اعمال بد فرعون در نظرش زینت داده شده بود، و او را از راه حق باز داشت، و توطئه فرعون (و فرعون صفتان) جز به نابودی نمی‌انجامد.

وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يَا قَوْمِ اتَّبِعُونِ أَهْدِكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٣٨﴾

فولادوند: و آن کس که ایمان آورده بود گفت ای قوم من مرا پیروی کنید تا شما را به راه درست هدایت کنم

مکارم: کسی که (از قوم فرعون ایمان آورده بود گفت: ای قوم! از من پیروی کنید تا شما را به راه صحیح هدایت کنم.

يَا قَوْمِ إِنَّمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا مَتَاعٌ وَإِنَّ الْآخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ ﴿٣٩﴾

فولادوند: ای قوم من این زندگی دنیا تنها کلاهی [ناچیز] است و در حقیقت آن آخرت است که سرای پایدار است

مکارم: ای قوم من! این زندگی دنیا متاع زودگذری است، و آخرت سرای همیشگی است.

مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُحْزَىٰ إِلَّا مِثْلَهَا وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنشَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٤٠﴾

فولادوند: هر که بدی کند جز به مانند آن کیفر نمی‌یابد و هر که کار شایسته کند چه مرد باشد یا زن در حالی که ایمان داشته باشد در نتیجه آنان داخل بهشت می‌شوند و در آنجا بی‌حساب روزی می‌یابند

مکارم: هر کس عمل بدی انجام دهد جز به مانند آن کیفر داده نمی‌شود، ولی کسی که عمل صالحی انجام دهد، خواه مرد یا زن، در حالی که مؤمن باشد وارد بهشت می‌شود و روزی بی‌حسابی به او داده خواهد شد.

وَيَا قَوْمِ مَا لِي أَدْعُوكُمْ إِلَى النَّجَاةِ وَتَدْعُونَنِي إِلَى النَّارِ ﴿٤١﴾

فولادوند: و ای قوم من چه شده است که من شما را به نجات فرا می‌خوانم و [شما] مرا به آتش فرا می‌خوانید

مکارم: ای قوم! چرا من شما را به سوی نجات دعوت می‌کنم، اما شما مرا به سوی آتش می‌خوانید؟!

تَدْعُونَنِي لِأَكْفُرَ بِاللَّهِ وَأُشْرِكَ بِهِ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَأَنَا أَدْعُوكُمْ إِلَى الْعَزِيزِ الْغَفَّارِ ﴿٤٢﴾

فولادوند: مرا فرا می‌خوانید تا به خدا کافر شوم و چیزی را که بدان علمی ندارم با او شریک گردانم و من شما را به سوی آن ارجمند آمرزنده دعوت می‌کنم

مکارم: مرا دعوت می‌کنید که به خدای یگانه کافر شوم، و شریک‌هایی که به آن علم ندارم برای او قرار دهم، در حالی که من شما را به سوی خداوند عزیز غفار دعوت می‌کنم.

لَا جَرَمَ أَنْتُمْ تَدْعُونِي إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْآخِرَةِ وَأَنْ مَرَدْنَا إِلَى اللَّهِ وَأَنَّ الْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ﴿٤٣﴾

فولادوند: آنچه مرا به سوی آن دعوت می‌کنید به ناچار نه در دنیا و نه در آخرت [درخور] خواندن نیست و در حقیقت برگشت ما به سوی خداست و افراطگران همدمان آتشند

مکارم: قطعاً آنچه مرا به سوی آن می‌خوانید نه دعوت (و حاکمیتی) در دنیا دارند و نه در آخرت، و تنها بازگشت ما در قیامت به سوی خداست، و مسرفان اهل دوزخند.

فَسَتَذْكُرُونَ مَا أَقُولُ لَكُمْ وَأُفَوِّضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿٤٤﴾

فولادوند: پس به زودی آنچه را به شما می‌گویم به یاد خواهید آورد و کارم را به خدا می‌سپارم خداست که به [حال] بندگان [خود] بیناست

مکارم: و به زودی آنچه را می‌گویم به خاطر خواهید آورد، من کار خود را به خداوند یکتا واگذار می‌کنم که او نسبت به بندگانش بیناست.

فَوَقَاهُ اللَّهُ سَيِّئَاتٍ مَّا مَكْرُوا وَحَاقَ بِالِ فِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذَابِ ﴿٤٥﴾

فولادوند: پس خدا او را از عواقب سوء آنچه نیرنگ می‌کردند حمایت فرمود و فرعونیان را عذاب سخت فرو گرفت

مکارم: خداوند او را از نقشه‌های سوء آنها نگهداشت، و عذابهای شدید بر آل فرعون نازل گردید.

النَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ ﴿٤٦﴾

فولادوند: [اینک هر] صبح و شام بر آتش عرضه می‌شوند و روزی که رستاخیز بر پا شود [فریاد می‌رسد که] فرعونیان را در سخت‌ترین [انواع] عذاب درآورید

مکارم: عذاب آنها آتش است که هر صبح و شام بر آن عرضه می‌شوند، و روزی که قیامت بر پا می‌شود دستور می‌دهد آل فرعون را در سخت‌ترین عذابها وارد کنید.

وَإِذْ يَتَحَاوُونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ مُعْتَدُونَ عَنَا نَصِيًّا مِّنَ النَّارِ ﴿٤٧﴾

فولادوند: و آنگاه که در آتش شروع به آوردن حجت می‌کنند زبردستان به کسانی که گردنکش بودند می‌گویند ما پیرو شما بودیم پس آیا می‌توانید پاره‌ای از این آتش را از ما دفع کنید

مکارم: به خاطر بیاور هنگامی را که در آتش دوزخ با هم مجاحه می‌کنند، ضعفا به مستکبران می‌گویند: ما پیرو شما بودیم آیا (امروز) سهمی از آتش را بجای ما پذیرا می‌شوید؟!

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلٌّ فِيهَا إِنَّ اللَّهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ ﴿٤٨﴾

فولادوند: کسانی که گردنکشی می‌کردند می‌گویند [اکنون] همه ما در آن هستیم خداست که میان بندگان [خود] داوری کرده است

مکارم: مستکبران می‌گویند: ما همگی در آن هستیم، خداوند در میان بندگان (به عدالت) حکم کرده است.

وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِّنَ الْعَذَابِ ﴿٤٩﴾

فولادوند: و کسانی که در آتشند به نگهبانان جهنم می‌گویند پروردگارتان را بخوانید تا يك روز از این عذاب را به ما تخفیف دهد
مکارم: و آنها که در آتشند به خازنان جهنم می‌گویند: از پروردگارتان بخواهید يك روز عذاب را از ما بردارد.

قَالُوا أَوْلَمْ تَكُ تَأْتِيكُمْ رُسُلُكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا بَلَىٰ قَالُوا فادْعُوا وَمَا دُعَاءُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿٥٠﴾

فولادوند: می‌گویند مگر پیامبرانتان دلائل روشن به سوی شما نیاوردند می‌گویند چرا می‌گویند پس بخوانید و [لی] دعای کافران جز در بیراهه نیست

مکارم: آنها می‌گویند: آیا پیامبران شما با دلائل روشن به سراغتان نیامدند؟ می‌گویند: آری آنها می‌گویند: پس هر چه می‌خواهید دعا کنید، ولی دعای کافران (به جایی نمی‌رسد و) جز در ضلالت نیست.

إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ ﴿٥١﴾

فولادوند: در حقیقت ما فرستادگان خود و کسانی را که گرویده‌اند در زندگی دنیا و روزی که گواهان برپای می‌ایستند قطعاً یاری می‌کنیم

مکارم: ما به طور مسلم رسولان خود، و کسانی را که ایمان آورده‌اند، در زندگی دنیا و روزی که گواهان به پا می‌خیزند، یاری می‌دهیم.

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعَذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ﴿٥٢﴾

فولادوند: [همان] روزی که ستمگران را بیزش‌طلبی‌شان سود نمی‌دهد و برای آنان لعنت است و برایشان بدفرجامی آن سرای است

مکارم: روزی که عذر خواهی ظالمان سودی نمی‌بخشد، و لعنت خدا از آن آنها و خانه (و جایگاه) بد نیز برای آنها است.

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْهُدَىٰ وَأَوْرَثْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ ﴿٥٣﴾

فولادوند: و قطعاً ما موسی را هدایت دادیم و به فرزندان اسرائیل تورات را به میراث نهادیم
مکارم: ما به موسی هدایت بخشیدیم و بنی اسرائیل را وارثان کتاب (تورات) قرار دادیم.

هُدًى وَذِكْرَىٰ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿٥٤﴾

فولادوند: [که] رهنمود و یادکردی برای خردمندان است

مکارم: کتابی که مایه هدایت و تذکر برای صاحبان عقل بود.

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ ﴿٥٥﴾

فولادوند: پس صبر کن که وعده خدا حق است و برای گناهت آمرزش بخواه و به سپاس پروردگارت شامگاهان و بامدادان

ستایشگر باش

مکارم: صبر و شکیبائی پیشه کن که وعده خدا حق است و برای گناهت استغفار نما و تسبیح و حمد پروردگارت را هر صبح و

شام بجا آور.

إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَاهُمْ إِنْ فِي صُدُورِهِمْ إِلَّا كِبْرٌ مَا هُمْ بِبَالِغِيهِ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿٥٦﴾

فولادوند: در حقیقت آنان که در باره نشانه‌های خدا بی‌آنکه حجتی برایشان آمده باشد به مجادله برمی‌خیزند در دل‌هایشان جز

بزرگنمایی نیست [و] آنان به آن [بزرگی که آرزویش را دارند] نخواهند رسید پس به خدا پناه جوی زیرا او خود شنوای بیناست

مکارم: کسانی که در آیات خداوند بدون دلیلی که از سوی خدا برای آنها آمده باشد ستیزه جوئی می‌کنند در دل‌هایشان فقط تکبر

(و غرور) است، و هرگز به منظور خود نخواهد رسید، بنابراین به خداوند پناه بر که او شنوا و بینا است.

لَخَلَقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾

فولادوند: قطعاً آفرینش آسمانها و زمین بزرگتر [و شکوه‌مندتر] از آفرینش مردم است ولی بیشتر مردم نمی‌دانند

مکارم: آفرینش آسمانها و زمین از آفرینش انسانها مهمتر است ولی اکثر مردم نمی‌دانند.

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَلَا الْمُسِيءُ قَلِيلًا مَّا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾

فولادوند: و نابینا و بینا یکسان نیستند و کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند [نیز] با [مردم] بدکار [یکسان]

نیستند چه اندک بند می‌پذیرید

مکارم: هرگز نابینا و بینا مساوی نیستند، همچنین کسانی که ایمان آورده و عمل صالح انجام داده‌اند با بدکاران یکسان نخواهند

بود، اما کمتر متذکر می‌شوید.

إِنَّ السَّاعَةَ لَأْتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيهَا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾

فولادوند: در حقیقت رستاخیز قطعاً آمدنی است در آن تردیدی نیست ولی بیشتر مردم ایمان نمی‌آورند

مکارم: روز قیامت به طور مسلم خواهد آمد، شکی در آن نیست، ولی اکثر مردم ایمان نمی‌آورند.

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴿٦٠﴾

فولادوند: و پروردگارتان فرمود مرا بخوانید تا شما را اجابت کنم در حقیقت کسانی که از پرستش من کبر می‌ورزند به زودی خوار

در دوزخ درمی‌آیند

مکارم: پروردگار شما گفته است مرا بخوانید تا (دعای) شما را اجابت کنم، کسانی که از عبادت من تکبر می‌ورزند به زودی با ذلت

وارد دوزخ می‌شوند.

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦١﴾

فولادوند: خدا [همان] کسی است که شب را برای شما پدید آورد تا در آن آرام گیرید و روز را روشنی‌بخش [قرار داد] آری خدا بر

مردم بسیار صاحب‌تفضل است ولی بیشتر مردم سپاس نمی‌دارند

مکارم: خداوند کسی است که شب را برای شما آفرید تا در آن بیسائید، و روز را روشنی‌بخش قرار داد، خداوند نسبت به مردم

صاحب فضل و کرم است هر چند اکثر مردم شکرگزاری نمی‌کنند.

ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَآئِي تُؤْفَكُونَ ﴿٦٢﴾

فولادوند: این است خدا پروردگار شما [که] آفریننده هر چیزی است خدایی جز او نیست پس چگونه [از او] بازگردانیده می‌شوید

مکارم: این است خداوند پروردگار شما که آفریننده همه چیز است، هیچ معبودی جز او نیست، با اینحال چگونه از راه حق منحرف

می‌شوید!؟

كَذَلِكَ يُؤْفَكُ الَّذِينَ كَانُوا بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٦٣﴾

فولادوند: کسانی که نشانه‌های خدا را انکار می‌کردند این گونه [از خدا] رویگردان می‌شوند

مکارم: اینچنین کسانی که آیات خدا را انکار می‌کردند منحرف می‌شوند.

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءٍ وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ ذَلِكُمُ

اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٤﴾

فولادوند: خدا [همان] کسی است که زمین را برای شما قرارگاه ساخت و آسمان را بنایی [گردانید] و شما را صورتگری کرد و

صورت‌های شما را نیکو نمود و از چیزهای پاکیزه به شما روزی داد این است خدا پروردگار شما بلندمرتبه و بزرگ است خدا پروردگار

جهانیان

مکارم: خداوند کسی است که زمین را برای شما جایگاه امن و مطمئن قرار داد، و آسمان را همچون سقفی (بالای سرتان) و

شما را صورتگری کرد و صورتتان را نیکو آفرید، و از طیبیات به شما روزی داد، این است خداوند پروردگار شما، جاوید و پر برکت است

خداوندی که پروردگار عالمیان است.

هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٥﴾

فولادوند: اوست [همان] زنده‌ای که خدایی جز او نیست پس او را در حالی که دین [خود] را برای وی بی‌آلایش گردانیده‌اید بخوانید سپاس [ها همه] ویژه خدا پروردگار جهانیان است

مکارم: زنده واقعی او است، معبودی جز او وجود ندارد، پس او را بخوانید و دین خود را برای او خالص کنید، ستایش مخصوص خداوندی است که پروردگار جهانیان است.

قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَنِيَ الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسَلِّمَ لِلرَّبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿٦٦﴾

فولادوند: بگو من نهی شده‌ام از اینکه جز خدا کسانی را که [شما] می‌خوانید پرستش کنم [آن هم] هنگامی که از جانب پروردگارم مرا دلایل روشن رسیده باشد و مأمورم که فرمانبر پروردگار جهانیان باشم

مکارم: بگو: من نهی شده‌ام از اینکه معبودهائی را که شما غیر از خدا می‌خوانید بپرستم، و مأمورم که تنها در برابر پروردگار عالمیان تسلیم باشم.

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا
شُيُوخًا وَمِنْكُمْ مَنْ يُتَوَفَّى مِنْ قَبْلُ وَلِتَبْلُغُوا أَجَلًا مُسَمًّى وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾

فولادوند: او همان کسی است که شما را از خاکی آفرید سپس از نطفه‌ای آنگاه از علقه‌ای و بعد شما را [به صورت] کودکی برمی‌آورد تا به کمال قوت خود برسید و تا سالمند شوید و از میان شما کسی است که مرگ پیش‌رس می‌یابد و تا [بالاخره] به مدتی که مقرر است برسید و امید که در اندیشه فرو روید

مکارم: او کسی است که شما را از خاک آفرید سپس از نطفه، بعد از علقه (خون منعقد) سپس شما را به صورت طفلی بیرون می‌فرستد، بعد به مرحله کمال قوت می‌رسید، بعد از آن پیر می‌شوید، و (در این میان) گروهی از شما پیش از رسیدن به این مرحله می‌میرند، و هدف این است به سرآمد عمر خود برسید و شاید تعقل کنید.

هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ فَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٦٨﴾

فولادوند: او همان کسی است که زنده می‌کند و می‌میراند و چون به کاری حکم کند همین قدر به آن می‌گوید باش بی‌درنگ موجود می‌شود

مکارم: او کسی است که زنده می‌کند و می‌میراند، و هنگامی که چیزی را اراده کند تنها به آن می‌گوید: موجود باش! او نیز بلافاصله موجود می‌شود.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ أَنَّىٰ يُصْرَفُونَ ﴿٦٩﴾

فولادوند: آیا کسانی را که در [ابطال] آیات خدا مجادله می‌کنند ندیده‌ای [که] تا کجا [از حقیقت] انحراف حاصل کرده‌اند

مکارم: آیا ندیدی کسانی را که مجادله در آیات ما می‌کنند چگونه از راه حق منحرف می‌شوند؟

الَّذِينَ كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ وَبِمَا أُرْسِلْنَا بِهِ رُسُلَنَا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٧٠﴾

فولادوند: کسانی که کتاب [خدا] و آنچه را که فرستادگان خود را بدان گسیل داشته‌ایم تکذیب کرده‌اند به زودی خواهند دانست

مکارم: کسانی که کتاب (آسمانی) و آنچه را بر فرستادگان خود نازل کردیم تکذیب کردند، اما به زودی (نتیجه کار خود را)

می‌فهمند.

إِذِ الْأَغْلَالُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلاَسِلُ يُسْحَبُونَ ﴿٧١﴾

فولادوند: هنگامی که غلها در گردنهایشان [افتاده] و [با] زنجیرها کشانیده می‌شوند

مکارم: در آن هنگام که غلها و زنجیرها بر گردن آنان قرار گرفته و آنها را می‌کشند.

فِي الْحَمِيمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ ﴿٧٢﴾

فولادوند: در میان جوشاب [و] آنگاه در آتش برافروخته می‌شوند

مکارم: و در آب جوشان وارد می‌کنند، سپس در آتش دوزخ افروخته می‌شوند!

ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٧٣﴾

فولادوند: آنگاه به آنان گفته می‌شود آنچه را در برابر خدا [با او] شریک می‌ساختید کجایند

مکارم: سپس به آنها گفته می‌شود: کجا هستند آنچه را شریک خدا قرار می‌دادید؟

مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَلْ لَمْ نَكُنْ نَدْعُوا مِنْ قَبْلُ شَيْئًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ الْكَافِرِينَ ﴿٧٤﴾

فولادوند: می‌گویند گمشان کردیم بلکه بیشتر [هم] ما چیزی را نمی‌خواندیم این گونه خدا کافران را بی‌راه می‌گذارد

مکارم: همان معبودهایی را که جز خدا پرستش می‌کردید؟ آنها می‌گویند: همه از نظر ما پنهان و گم شدند، بلکه ما اصلاً قبل از

این چیزی پرستش نمی‌کردیم! اینگونه خداوند کافران را گمراه می‌سازد!

ذَلِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَمْرَحُونَ ﴿٧٥﴾

فولادوند: این [عقوبت] به سبب آن است که در زمین به ناروا شادی و سرمستی می‌کردید و بدان سبب است که [سخت به

خود] می‌نازیدید

مکارم: این به خاطر آن است که به ناحق در زمین شادی می‌کردید و از روی غرور و مستی به خوشحالی می‌پرداختید.

ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبئسَ مَثْوًى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٦﴾

فولادوند: از درهای دوزخ درآید در آن جاودان [بمانید] چه بد است جای سرکشان

مکارم: از درهای جهنم وارد شوید، و جاودانه در آن بمانید، و چه بد جایگاهی است جایگاه متکبران؟!

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَمَا تُرِيدُكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ تَتَوَفَّيْنَاكَ فَأَلَيْنَا يَرْجِعُونَ ﴿٧٧﴾

فولادوند: پس صبر کن که وعده خدا راست است پس چه پاره‌ای از آنچه را که به آنان وعده داده‌ایم به تو بنمایانیم چه تو را از دنیا ببریم [در هر صورت آنان] به سوی ما بازگردانیده می‌شوند

مکارم: صبر کن که وعده خدا حق است، هر گاه قسمتی از مجازات‌هایی را که به آنها وعده داده‌ایم در حال حیات به تو ارائه دهیم، یا تو را (پیش از آن) از دنیا ببریم (مهم نیست) چرا که بازگشت آنها به سوی ماست.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَّن قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَّن لَّمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ قُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ ﴿٧٨﴾

فولادوند: و مسلماً پیش از تو فرستادگانی را روانه کردیم برخی از آنان را [ماجرایشان را] بر تو حکایت کرده‌ایم و برخی از ایشان را بر تو حکایت نکرده‌ایم و هیچ فرستاده‌ای را نرسد که بی‌اجازه خدا نشانه‌ای بیاورد پس چون فرمان خدا برسد به حق داوری می‌شود و آنجاست که باطل‌کاران زیان می‌کنند

مکارم: ما پیش از تو رسولانی فرستادیم، گروهی از آنان سرگذشتشان را برای تو بازگو کرده‌ایم، و گروهی را برای تو بازگو نکرده‌ایم، هیچ پیامبری حق نداشت معجزه‌های جز به فرمان خدا بیاورد، و هنگامی که فرمان خداوند (برای مجازات آنها) صادر شود در میان آنها به حق داوری خواهد شد، و در آن هنگام اهل باطل زیان خواهند کرد.

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَنْعَامَ لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٩﴾

فولادوند: خدا [همان] کسی است که چهارپایان را برای شما پدید آورد تا از برخی از آنها سواری گیرید و از برخی از آنها بخورید

مکارم: خداوند کسی است که چهار پایان را برای شما آفرید تا بعضی را سوار شوید، و از بعضی تغذیه کنید.

وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَلِتَبْلُغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُودُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٨٠﴾

فولادوند: و در آنها برای شما سودهاست تا با [سوار شدن بر] آنها به مقصودی که در دل‌هایتان است برسید و بر آنها و بر کشتی حمل می‌شوید

مکارم: و برای شما در آنها منافع قابل ملاحظه‌ای (غیر از اینها) است، منظور این است، که به وسیله آنها به مقصدی که در دل دارید برسید، و بر آنها و بر کشتیها سوار می‌شوید.

وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَأَيَّ آيَاتِ اللَّهِ تُنْكِرُونَ ﴿٨١﴾

فولادوند: و نشانه‌های [قدرت] خویش را به شما می‌نماید پس کدام يك از آیات خدا را انکار می‌کنید

مکارم: او آیاتش را همواره به شما نشان می‌دهد، کداميك از آیات او را انکار می‌کنید؟!

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ قُوَّةً وَآثَارًا فِي الْأَرْضِ فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾

فولادوند: آیا در زمین نگشته‌اند تا ببینند فرجام کسانی که پیش از آنان بودند چگونه بوده است [آنها به مراتب از حيث تعداد]

بیشتر از آنان و [از حيث] نیرو و آثار در روی زمین استوارتر بودند و [لی] آنچه به دست می‌آوردند به حالشان سودی نبخشید

مکارم: آیا آنها روی زمین سیر نکردند تا ببینند عاقبت کسانی که پیش از آنها بودند چه شد؟ همانها که نفراشان از اینها بیشتر، و قوت و آثارشان در زمین فزونتر بود، هرگز آنچه را به دست می‌آوردند نتوانست آنها را (در برابر عذاب الهی) ببنیاز سازد.

فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُم مِّنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِؤْنَ ﴿٨٣﴾

فولادوند: و چون پیامبرانشان دلایل آشکار برایشان آوردند به آن چیز [مختصری] از دانش که نزدشان بود خرسند شدند و

[سرانجام] آنچه به ریشخند می‌گرفتند آنان را فروگرفت

مکارم: هنگامی که رسولان آنها با دلائل روشن به سراغ آنان آمدند به معلوماتی که خود داشتند خوشحال بودند (و غیر آن را هیچ

می‌شمردند) ولی آنچه را (عذاب) به سخریه می‌گرفتند بر آنها فرود آمد!

فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَحَدُّهُ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِ مُشْرِكِينَ ﴿٨٤﴾

فولادوند: پس چون سختی [عذاب] ما را دیدند گفتند فقط به خدا ایمان آوردیم و بدانچه با او شریک می‌گردانیدیم کافریم

مکارم: هنگامی که شدت عذاب ما را دیدند گفتند: هم اکنون به خداوند یگانه ایمان آوریم و به معبودهائی که شریک او

می‌شمردیم کافر شدیم.

فَلَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا سُنَّتَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ ﴿٨٥﴾

﴿٨٥﴾

فولادوند: و [لی] هنگامی که عذاب ما را مشاهده کردند دیگر ایمانشان برای آنها سودی نداد نت خداست که از [دیرباز] در باره

بندگان چنین جاری شده و آنجاست که ناباوران زیان کرده‌اند

مکارم: اما هنگامی که عذاب ما را مشاهده کردند ایمان آنها به حالشان سودی نداشت، این سنت الهی در مورد بندگان پیشین

او است، و کافران در آن هنگام زیانکار شدند.